

POSTANOWIENIE

7 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Widło

na posiedzeniu niejawnym 7 września 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J. A.

przeciwko R. A.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej J. A.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 22 września 2021 r., I ACa 684/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki J. A. na rzecz pozwanego R. A. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia powódce niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu na rzecz adwokata T. P. kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 września 2021 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu po rozpoznaniu apelacji w sprawie z powództwa J. A. przeciwko R. A. o zapłatę oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Od wyroku tego skargę kasacyjną wniosła powódka J. A., zaskarżając wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i zmianę poprzez zasądzenie kwoty dochodzonej przez powódkę. Jako podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać szczegółowe i wyczerpujące argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W skardze kasacyjnej podnoszono jako podstawę jej przyjęcia do rozpoznania oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Dla uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną nie wystarczy wskazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa, lecz należy także wykazać, że doszło do takiego właśnie naruszenia – oczywistego i widocznego *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej oraz wynikającej już z treści skargi (tak w szczególności postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 lipca 2019 r., V CSK 80/19; z 29 marca 2019 r., V CSK 321/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15; z 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14; z 18 września 2012 r., II CSK 179/12; z 8 marca 2012 r., III SK 36/11; z 3 lutego 2010 r., II PK 304/09).

Oczywiste naruszenie prawa zachodzi wówczas, gdy błąd w interpretacji lub stosowaniu prawa jest widoczny bez pogłębionej analizy wchodzących w grę przepisów (tak postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 5 października 2007 r., III CSK 216/07; z 19 marca 2004 r., II PK 4/04; z 17 października 2001 r., I PKN 157/01).

Dodatkowo należy stwierdzić, że dla spełnienia podstawy oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie jest wystarczające, aby sąd w sposób oczywisty naruszył prawo, naruszenie to musi mieć oczywisty wpływ na rozstrzygnięcie, i to w taki sposób, aby orzeczenie mogło być uznane za bezprawne (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 730/17; z 22 marca 2018 r., III CSK 296/17; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17; z 9 maja 2017 r., I CSK 686/16; z 25 stycznia 2017 r., IV CSK 384/16; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16).

Skarżąca wskazała, że oczywistej zasadności upatruje w błędnej wykładni art. 409 k.c. dokonanej przez Sąd Apelacyjny i przyjęciu przez Sąd, że każde spożytkowanie bądź skonsumowanie korzyści nieskutkujące powiększeniem majątku osobistego, pomimo że osoba uzyskująca korzyść zaoszczędziła wydatków, które by poniosła nawet bez uzyskania korzyści, skutkuje brakiem wzbogacenia i jednocześnie powoduje wygaśnięcie obowiązku wydania korzyści bądź zwrotu jej wartości, co jest *prima facie*, rażąco sprzeczne z elementarnym poczuciem sprawiedliwości, z utrwaloną wykładnią tego przepisu i stanowiskiem orzecznictwa Sądu Najwyższego, pozostawiając jednocześnie osobę, której kosztem uzyskano korzyść majątkową bez jakiejkolwiek ochrony prawnej.

Skarżąca nie wykazała oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w zakresie stosowania art. 409 k.c. Zastosowanie tej regulacji można rozważać w sytuacji gdy zostanie wykazane, że zostały spełnione przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia. W rozpoznawanej sprawie sąd pierwszej instancji wprost stwierdził, że na podstawie zebranego materiału dowodowego powódka nie wykazała zaistnienia przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia. Argumentacja dotycząca art. 409 k.c. miała charakter uzupełniający, w kontekście braku wykazania przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia z art. 405 k.c., zaś w apelacji powódka nie zarzuciła naruszenia art. 409 k.c. Wobec specyfiki (rozliczenia z tytułu pozostawania w związku nieformalnym partnerskim) sprawy Sąd podniósł argument, że nie

wykazano iż pozwany, zużywając korzyści, powinien liczyć się z obowiązkiem ich zwrotu. Nie można uznać w tych okolicznościach, że doszło do oczywistego, dostrzegalnego *prima facie* i na pierwszy rzut oka, naruszenia stosowania art. 409 k.c.

Z tych względów w przedmiocie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania orzeczono, jak w treści postanowienia (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

Ponadto Sąd Najwyższy na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, a także § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 – przyznał adwokatowi T.B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Poznaniu kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

[SOP]

[a!]

